

Izbaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
10 „

Za Nemčijo K 16.60. — Za Ameriko in inozemstvo K 20. — Posamične številke stanejo 10 vin. „SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Katipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštne zvez“. Na naročila brez doposlano naročnine se ne oziramo.

SOČA

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni. Naročnino in oglasi je plačati loco Gorica.

*Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in sal.

Dr. Anton Boháč: Slovenci in ljudsko štetje I. 1910.*) (Konec.)

Kakor že povedano, rezultati ljudskega štetja po narodnostih doslej še niso definitivno objavljeni, vendar dr. Pfandler**) že pozna statistično razmerje na Primorskem, ter je navedel tozadevne številke v zadnji dvojni številki »Deutsche Erde«. Po njem smo štetje:

Na Goriško-Gradiščanskem:
absolutno: Slovencev 151.167, Hrvatov 180, Italijanov 93.143, Nemcev 4.488, v odstotkih: Slovencev 60,50, Hrvatov 0,07, Italijanov 37,30, Nemcev 1,80.

V Trstu in okolici:
absolutno: Slovencev 37.063, Hrvatov 1.422, Italijanov 142.113, Nemcev 9.689, v odstotkih: Slovencev 19,41, Hrvatov 0,075, Italijanov 74,44, Nemcev 5,08.

V Istri:
absolutno: Slovencev 57.576, Hrvatov 166.756, Italijanov 147.429, Nemcev 11.725, v odstotkih: Slovencev 14,89, Hrvatov 43,15, Italijanov 38,16, Nemcev 3,03.

Kakor sledi iz teh številki samoposebi, je znašal na Goriško-Gradiščanskem pri raste Italijanov več, nego pri raste Slovencev. Slovenski prirastek je znašal 7,53%, absolutni 10.585 duš, italijanski pa 14,80%, absolutni 12.007 duš, tako da je italijanski prirastek večji nego slovenski, dasi tvorijo oni manjšino. Vsled tega je tudi odstotno zastopstvo Slovencev zelo padlo, namreč od 62,37% na 60,50%, italijanski odstotek pa je poskočil od 36% na 37,30%. Tudi nemška manjšina kaže pomemben prirastek, namreč za

*) Iz revije »Slovensky Přehled«, roč. XIV., č. 2. 1911, priložil K.
**) graški vseučiliški profesor, znan kot specialist za statistiko slovenskega pojemanja in nemške rasti na Jugu.

28,3% in njihov odstotek vsega prebivalstva se je dvignil od 1,55% na 1,80%.

Vkljub temu rezultat štetja ni tako neugoden. Prej smo videli, da je priraslo prebivalstvo slovenskih okrajev za 6,53%, vendar je priraslo Slovencev 7,53%, torej za 1% več. Italijanski okraji so prirasli za 20,27%, Italijani sami pa le za 14,80%. Isti pojav zasledujemo v Avstriji povsod, odkar imamo narodnostno statistiko. Tako je priraslo v l. 1890—900 prebivalstvo slovenskih okrajev za 3,59%, Slovenci pa za 4,12%, pri prirastku italijanskih okrajev za 8,73% so oni sami narasli samo za 6,04%. To pomeni, da na Goriškem v narodnostno mešanem ozemlju Slovenci nesporno napredujejo. Vzrok temu pa je izseljevanje iz slovenskega ozemlja, in tako nastaja samoposebi vprašanje, v koliko meri krije to napredovanje izgube, nastale z izseljevanjem na italijanska tla?

Še zanimivejše in za Slovence ugodnejše so narodnostne razmere v Istri. Videli smo, da znaša prirastek obeh slovenskih okrajev v l. 1890—900 3,91%, v l. 1900—1910 9,24%. V isti dobi pa je število istrskih Slovencev naraslo prvič za 7,43% in sedaj za celih 20,66%. Letošnje štetje pomeni torej za istrske Slovence nepričakovan uspeh in je tudi njihovo povprečno zastopstvo od 14,20% naraslo na 14,89%. Slovenci v Istri se vzbujajo in njihovo ozemlje raste na račun obeh drugih narodov, zlasti pa Hrvatov, in proučevanje narodnostnih razmer v tej deželi bi nam prineslo morda marsikaj zanimivega. Kar se tiče drugega slovanskega naroda, Hrvatov, je tudi njihovo število naraslo bolj, nego italijansko, tako da je njihova kvota poskočila od 42,58% na 43,15%, italijanska pa padla od 40,54% na 38,16%. Važen je pa velik prirastek Nemcev. Od 7076 so poskočili na 11.725, torej za 65,7% njihovo odstotno zastopstvo se je od 2,11% dvignilo na 3,03%.

Na številke, ki jih navaja dr. Pfandler za Trst, se sedaj ne moremo ozirati zaradi velikih sleparstev; provedena pa je revizija štetja, tako da je število Sloven-

cev mnogo višje, nego prvotno. Pa tudi brez tega kaže statistika prirastek Slovencev od l. 1900. Takrat so tvorili 16,34% vsega prebivalstva, sedaj (po prvotnem štetju) 19,41%, v resnici pa je njihova sila v Trstu približno dvakratna (po provedeni reviziji nekoliko manj). [Revizija v Gorici tudi nekaj spremeni številke za Goriško.]

Treba je sedaj še čakati na končne uradne podatke, ki izidejo tekom tega leta.

Novi občinski red.

I.
Leta 1904. je bil sprejet v našem deželnem zboru načrt novega občinskega reda.

V zbornici ni bilo dosti ropotanja radi novega občinskega reda, ampak potem, po sprejetju načrta, so vzdignili klerikaleci velik krik in vik proti novemu občinskemu redu.

Gibalo se je vse klerikalno prerekanje okoli občinskih tajnikov, katere naj bi nameščal deželni odbor. Klerikaleci, ki v deželnem zboru niti z mezinem niso miglili, da bi ne bil sprejet občinski red, so kričali na vse grlo, da je pokopana avtonomija občin z novim občinskim redom ter da nikakor ne gre nadaljevati tajnike v smislu takrat sprejetega občinskega reda. Neizmerno so se bali stalno nastavljenih občinskih tajnikov. Kaj bo, če tajnik umrje, so rekli; občina bo morala skrbeti za udovo in otroke; nastavljen bo nov tajnik in če še ta hitro umrje? Novi troški.

Takrat sprejeti občinski red ni bil predložen cesarju v potrjenje.

Predložen je deželnemu zboru nov načrt občinskega reda. Nahaja se v odseku. »Gorica« je povedala, da utegne priti v razpravo v deželni zbor še v tekočem zasedanju.

Uradniška in služabniška mesta.
Stalno tajniško mesto.
Poglejmo najprvo, kako je z občinskimi tajniki.

§ 29. pravi razločno: »Mesto tajnika se mora sistemizirati kot stalno mesto.«

§ 31. določa: Občinski zastop mora v šestih mesecih po razglasitvi novega občinskega reda določiti v organičnem pravilniku število in značaj uradniških in služabniških mest, ki naj se sistemizirajo, daleje pogoje in način imenovanja, službene pravilnike in disciplinarne predpise, kakor tudi določiti posebne kvalifikacije, ki se zahtevajo za oddajo posameznih mest ter plačo in eventualno pokojnine in prekrbnine uradnikov in služabnikov. Pri določevanju plače se mora ozirati na krajevne razmere in na v kraju običajno plače; vsekakor mora biti izmera plače taka, da jamči uradnikom in služabnikom njih stanju primerno eksistenco.

§ 29. kakor omenjeno, določa, da se mora mesto tajnika sistemizirati kot stalno mesto. Ako se spozna za potrebno, da se ustanove in imenujejo tudi drugi uradniki ali služabniki, sistemizira občinski zastop dotična mesta ali stalno ali začasno.

§ 34. določa: Imenovanje na stalno sistemizirana mesta je začasno ali definitivno. Osebe, ki v preteklosti in najmanj leto dni niso bile nameščene v primernem uradu ali v službi pri isti občini, se imenujejo začasno za dobo enega leta, in šele ako službujejo v tej dobi zadovoljivo, jih more stalno potrditi občinski zastop oziroma županstvo, ako pritiče imenovanje poslednjemu v smislu organičnega pravilnika.

V nobenem slučaju ne sme znašati začasno službovanje več kot dve leti; ko poteče ta doba, se smatra uradnik ali služabnik vsekakor definitivno potrjenim, ako se ni bil med tem že razpisal natečaj za novo imenovanje. Imenovanje funkcionarjev na začasna mesta je vedno provizorično; službena doba se uredi s pogodbo.

Stalna je torej v glavnem le tajniška služba.

Da se odpusti iz službe funkcionar, pripadajoč kategoriji uradništva, je treba, da to sklene občinski zastop z absolutno večino vseh svojih članov. — Kdor za-

Maksim Gorki. FOMA GORDJEJEV. Roman. (Dalje.)

Tih, čisto tih glasovi strun so mu priplavali nasproti; zdelo se je, da se rahlo in otožno smeje; tožili so o nečem in se dotikali srca tako nežno, kakor bi presili za neka čustva, čeravno ne upajo, da jih izprosiyo... Foma ni rad poslušal glasbe, — delala ga je vedno otožnega. Celo, če je začela »mašina« v gostilni igrati kaj žalostnega, je začutil v grudih plaho hrepenenje in prosil, naj »mašina« ustaviyo, ali pa je odšel, ker je čutil, da ne more mirno poslušati tega jezika brez besed, a vendar polnega solz in tožba. In sedaj se je nehoté ustavil ob salonskih vratih.

Vrata so bila zavešana z dolgimi nitmi pisanih biserov, ki so bili tako napeljeni, da so tvorili fantastički rastlinski vzorec; niti so tiho kolebale in zvelo se je, da letajo po zraku blede sence cvetlic. Ta prožna stena ni skrivala Fominim očem salonove kotran. Medinskaja je sedela v svojem priljubljenem kotu, na ležalki in igrala na mandolino. Veliki japonski solnčnik, ki je bil pritrjen na steni, je obsenčeval malo ženo v temni obleki s pestroto svojih barv. Visoka bronasta svetilka z rudečim senčnikom jo je obsipala s sojem večerne zarje. Nežni glasovi finih strun so žalostno drhteli v tesni sobi, ki jo je polnila mehka, vonjava polutema. Sedaj je spustila žena mandolino na kolena in zdelo se je, da se je srepo zazrla v nekaj pred seboj, dočim so njeni prsti še dalje prebirali strune. Foma je vzdihnil.

Labki zvoki glasbe so se nosili okrog Medinske in njen obraz se je izpreminjal venomer, kakor bi se spuščale odnekod sence na nj, topeče se v blešku njenih oči.

Foma jo je pogledal in tako, sama, se mu je zazdela manj lepa, nego v navzočnosti drugih; — zdaj je bil njen obraz resnejši in starejši, v očeh ni bilo izraza prijaznosti in milobe, marveč zrla so dolgočasno in trudno. Tudi njena poza je bila trudna, kakor da se hoče dvigniti in se ne more. Foma je čutil, kakor se vriva drugo čustvo na mesto tistega, s katerim je bil prišel k nji... Popraskal je z nogo po tleh in zakašljaj...

»Kedo je tukaj?« je vprašala žena in se prestrašeno zdržnila. Tudi strune so vztrepetale in zazvenele s plahim glasom.

»Jaz«, je dejal Foma in razprl z roko tiste biserne niti.

»Ah! Kako tihi ste... Veseli me, da vas vidim... Sedite!... Zakaj vas tako dolgo ni bilo?«

Podala mu je eno roko in mu pokazala z drugo maj stolček poleg sebe; prijazno so se smehljale njene oči.

»Bil sem v zalivu in gledal svoje parnike«, je odgovoril Foma s pretirano prostostjo ter primaknil stol bližje k ležalki...

»Je-li še mnogo snega na poljih?«

»Kolikor ga hočete... A taja se že, da je veselje... Povsodi po cestah je mlaka...«

Pogledal jo je in se nasmehnil. Zdelo se je, da je Medinskaja zapazila prostost njegovega vedenja in tisto novo v njegovem nasmehu; — popravila si je obleko in se odmaknila od njega. Njene oči so se srečale in Medinskaja je povesila glavo.

»Taja se!« je dejala zamišljeno in ogledovala prstan na svojem mezinu.

»Da... povsodi so potoki...« je rekel Foma, občuduj svoje čevlje.

»To je dobro... Pomlad bode prišla...«

»Zdaj ne bode več dolgo...«

»Pomlad bode prišla...«, je ponovila Medinskaja nalahko in kakor bi prisluškovala zvoku svojih besed.

»Ljudje se bodo zaljubili«, je dejal Foma, nasmehljivo se, ter si hipoma krepko podrgnil dlani.

»Ali vi to nameravate?« ga je suho vprašala Medinskaja.

»Mehi tega ni treba... davno sem že gotov... zaljubljen sem za celo življenje...«

In Foma se je primaknil bližje, smehljaje se široko in nerodno.

Pogledala ga je mimogrede in začela zopet igrati, zročna na strune in govoreča zamišljeno:

»Pomlad... kako dobro je, da začenjate živeti šele sedaj... Srce je polno sile... in ničesar temnega ni v njem...«

»Sofja Pavlovna!« je nalahko vzkliknil Foma.

Ustavila ga je z laskavo kretnjo.

»Počakajte, golobček! Danes vam lahko povem nekaj lepega... Veste, človek, ki je mnogo živel, ima hiše, ko pogleda v svoje srce in najde tam kaj davno pozabljene. Ležalo je leta in leta rekje na dnir srca, a ni izgubilo vonja mladosti in če se ga dotakne spomin, zaveje človeku nasproti — pomlad... oživljajoča svežost življenjskega jutra... To je lepo... a jako žalostno...«

(Dalje prih.)

krivi kako ljudstvo, izgubi brez drugega svojo službo.

Odpoved uradnika ali službenika prostovoljno podana obvelja po preteku tretjega meseca.

§ 41. določa: V svrhu, da se da dotičnim osebam prilika, pridobiti si potrebne znanje za poslovanje kot občinski tajnik, se morejo prirejati posebni učni tečaj. Podrobnosti o podatku določi deželni odbor sporazumno s c. kr. namestništvom.

Tajniško mesto je torej stalno, kakor v občinskem redu leta 1904. Sprejetem. Samo po novem občinskem redu ne imenuje tajnikov deželni odbor. Klerikalci hvalijo nov občinski red. Torej so se prijavili z mislijo, da treba občinam stalno nameščenih tajnikov. Leta 1904. so bili drugega mnenja.

Le tedaj

doseže kakovost fine zrnat kave svojo polno veljavo, če voli cenjenega gospodinja kot kavni pridelatek najzanečljivejšo vrsto!

Najbolje storite,

če uporabljate izdelek, ki se je izkazal že desetletja kot najboljši, »pravega Francka« iz tovarne Zagreb, vendar pa izredno le onega s kavnim mlinčkom kot tovarniško znamko.

Jaroslav Kocián.

(H koncertu dne 10. februarja v Trgovskem Domu.)

(Konec.)

V aprilu 1905 je nastopil Kocián svoj tournée po Italiji. V Genovi mu je dovolil mestni svet igrati na gosli mojstra Paganinija, izredna čast, ki ni doletela do tedaj nikogar tekom 65 let od smrti Paganinijeve. O koncertu, ki so se ga udeležili zastopniki najvišjih uradov v Genovi, zlasti pa najizbranejša muzikalna družba vseh krogov, se je sestavil poseben spominski spis, ki so ga podpisali po koncertu Kocián in najvišji dostojanstveniki in položili v omaro, ki so v njej hranili slavne gosli, in postavili zopet vse skupaj v Paganinijev muzej. Italijanska kritika je bila polna navdušenega občudovanja in slavo-spevov Kociánovi igri, in imenovala ga je soglasno drugega Paganinija.

Tako je pisala »Gazetta di Parma«: »S svojim tretjim koncertom je dosegel Kocián svoje največje uspehe. Spontano in burno ploskanje, ovacije, ki kar niso hotele poleteti, so spremljale cel program slavnega mojstra, ki nam je pokazal duh in temperament Paganinijev, in ki zna kakor ta s svojo očarujočo umetnostjo dovesti poslušalce k vriskanju, a jih tudi ganiti do solz.«

Nato se je Kocián obrnil zopet na Angleško, kjer je posebno v Londonu priredil koncerte. »Globe« pravi: »Ko je bil pred dvema letoma mladi Kocián zadnji-krat tu, se je pokazal velikega virtuoz in umetnika z veliko prihodnostjo. In s svojim koncertom včeraj popokane je dokazal, da njegovo prednašanje ni ničesar zgubilo na svoji briljantnosti in da se je njegov umetniški talent visoko razvil, in prav mirno se more prištevati največjim umetnikom današnje dobe. S Paganinijevim koncertom D-dur, ki ga je igral z občudovanja vredno lahkoto, je pokazal svojo izbornost tehniko, a še večji uspeh je dosegel z Bachovo »Air« na G struni. Njegov ton je zvenel skozinsko polno in čarobno krasno. Dokazal je, da si je prisvojil pravo razumevanje klasičnih skladb.«

»N. Y. Staatszeitung«: »Končno je pokazal Kocián svojo nenavadno tehnično mojsterstvo v Paganinijevih »Plesih čarovnic«. Tu je spustil uzdo svoji virtuoznosti in občinstvo je izbruhnilo v prave orgije aplavza.«

Leta 1907 je nastopil Kocián tournée po južni deželi Avstro-Ogrske, potem po Ogrskem in Galiciji. Tournée po Ogrskem je bil zmagovalec pohod in čeravno niso Madžari priljubili Slovanov, so vendar prinašali ogrski list brez razlike kri-

tike, ki so prekipevale hvale. — Naj navedemo le južnoogrsko »Reformo«, ki je pisala: »Samostojen, vrljubi svoji mladosti dozor, talent tako dovršene sile in virtuoznosti, da spada med vse veličani svojega poklica v prvo vrsto. Srečno je združil najzanečljive prednosti drugih mojstrov-virtuozov, v razumevanju Jochima razpolaga z dosedaj nedoseženo nobleso, ki jo sladko zakroža s pevajočim Sarasatovim tonom, njegov globoki izraz spominja Barmestra in njegova omamljajoča tehnika je enaka Kubelikovi, če je ne presega. To ni bila več igra, ampak že pravo čarovanje. Kakor prikovano je poslušalo občinstvo grandiozno prikazen blesteče umetnosti.«

»Aradski Listi« so pisali: »... Kocián je izpolnil vse, kar je govorila reklama o njegovi velikosti. Ta mladi mož stoji na taki stopinji dovršenosti, da ga ne doseže nikdo živih umetnikov. Njegova prava velikost se kaže v slogu in globoki interpretaciji. Njegove gosli plakajo, se smejejo in pojejo. Kocián je vzbudil Paganinijev duh. Take glasove je znal izvajati le Paganinijev lok.«

Ko je po koncertih na Ogrskem obiskal južno Italijo in Tunis, so tudi vsi listi soglašali v tem, da so mu priznavali prvenstvo v virtuoznosti na gosli in da so ga splošno cenili kot češkega Paganinija.

V letu 1908—9 je deloval Kocián kot profesor na konservatoriju v Odesi in pri tej priliki priredil mnogo koncertov po Rusiji in Kavkazu. Vsi glavni ruski listi so ga občudovali v svojih dolgih, navdušeno pisanih kritikah kot največjega mojstra na goslih.

Leta 1910 se je Kocián obrnil zopet v Ameriko, kjer so ga tamošnji umetniški krogi in celo občinstvo sprejeli kot jako dobro znanega umetnika jako iskreno in njegovo umetnost so skoro vsi listi slavili z velikim navdušenjem.

Da pokažemo sodbo ameriške kritike, navedemo le »Cedar Rapid« (Jowa), ki je pisal: »... Kocián je igral v majestozni tišini tako mojstersko, tako spretno, da — čarokrasno, da je imel človek občutek, kakor bi se nahajal v bajki. Njegove gosli so plesale, so stokale, so dajale od sebe naglo zmešane prekrasne glasove, so premagovale velike in težke prehode, tako da se je včasih zdelo, kakor da igra dva umetnika in ne eden sam. ... Slušati Kociána je dragocen užitek.« »Wächter und Anzeiger« (Cleveland) je pisal: »Kocián se prišteva velikim virtuozom naše dobe in se uvršča v isto vrsto s Kubelikom. Njegova tehnika je, kar se pri virtuozu razume samo ob sebi, dovršena. Ali kar da je njegovi igri posebno vrednost je sila čuta, ki ga on izraža v svoji igri. Kocián je Čeh in ima temperament slovanskega plemena. Radi tega so tudi največje vplivale vse domače češke skladbe, ki jih je igral. Navdušenje je bilo velikansko, ali popolnoma upravičeno. Kjer govori genij, privleče nehoté za seboj vsakega poslušalca. Imeli smo nakrasnejši užitek, ki nam ga je moglo nuditi glasbeno življenje našega mesta.«

Novim časom naproti!

— n.

I.

Interesantna je Goriška dežela. Vse piše o njej. Kot gobe po dežju rastejo dopisniki, ki razlagajo tuintam razne stvari na Goriškem. Prvi in drugi zadeneta kaj v kakem članku, tretji pokaže, da je tujec v deželi. Prihajajo v svet razne vesti z Goriškega, deloma dobre, deloma slabe. Kdor piše z dobrim namenom, stvarno in pokaže, da je prav informiran, pa naj piše. Kdor pa hoče intrigrirati, kdor ima slab namen, pa če ga povije v še tako mi-kavno obliko, temu pa velja: Roko proč od goriške dežele!

Težke so naše goriške razmere, težko umljive. Naše ljudstvo je posebnost, katero treba preštudirati, predno se ga sodi in piše o njem. Je mnogo dobrega na Goriškem, pa tudi mnogo takega, pri čemur vslikneš: dežela neverjetnosti!

Močan je napreden živelj na Goriškem, ali ni obdelan. Pod klerikalno streho tiči mnogo ljudi, katerih je sram na tihem, da so tam; to so ljudje, ki bi ob prvi priliki storili korak izpod strehe črne stranke ter stopili tje na prosto pod zastavo na-

predka. Dobro organizirana je socialno-demokratska stranka, ki beleži uspehe za uspehi. Dobro organizirani: napredna stranka in socialno-demokratska, to bi bil jez proti klerikalizmu! V dobro organizirani napredni stranki bi se nahajali tudi oni ljudje, ki stojijo sedaj v socialodemokratskih vrstah ali so blizu, ker ne vidijo v stranki, ki jim je sicer bližja, delovanja, kakoršnega si želijo....

Razmere kažejo, da more napredna stranka, ki ima tako lep program, le pridobivati..... kakor hitro neha mrtvilo, ki jo duši že nekaj let. Ni treba namreč misliti, da so klerikalci prav vsega-mogočni. Res, da se znajo držati skupaj, da ne kažejo na zunaj vsak posebej svojih želj in željic, toda res je pa tudi, da sta med njimi dve struji: Gregorčičevci, starega kopita konservativci, in pa novostrujarji, ljudje »Slovenčevega« duha; te slednje je »Slovenec« označil že večkrat za edino prave klerikalce. Gregorčič se jim sicer udaja, vendar drži vajeti še trdno v rokah — te dni smo čuli, da se govori o fuziji med obema strujama. Novostrujarji hočejo opustiti »Novi Čas«, ker stane preveč denarja; namreč plačujočih naročnikov je malo, jako malo, »Straža« v Ljubljani pa tudi nima denarja, da bi plačevala »Novi Čas«. Hočejo se polastiti »Primorskega Lista«, ki je še razširjen, dasi mu dela »Novi Čas« strahovito konkurenco in je bil radi tega že jok in stok v uredništvu in upravništvu »Prim. lista«. Prišli so že na dan s tako željo. Gregorčič jih je sicer poslal k nekemu duhovnemu gospodu, ki se je odrezal na kratko: da naj bodo bolj pravični in pošteni..... da pa se že lahko kaj zgodi — kaže pa to, da se struji zblizavata. Odtod tudi pisava »Novega Časa« nasproti italijanskim krščanskim sociakem gledé dež. zbora slična oni v »Gorici« in »Prim. listu«. Brez hrupa hočejo priti na površje novostrujarji; udanost do dr. Gregorčiča na jim pomaga.

Česa pa je treba v napredni stranki? Treba je pomlajenja, več močij, več ljudi. Odprta je pot v napredno stranko vsakomur, kdor čuti v sebi voljo in moč: za težko delo, ki stremi po vseobčnem napredku med goriškimi Slovenci. Tu ni treba zavratnosti in odpehavanja, nič prilizovanja in hlinjavčine, odprto je delo, široko polje.

Tako smo klicali v »Soči« že stokrat. Napredna stranka je vabila v svoje okrilje od svojega početka dalje vse deloljubne elemente, bodrila k intenzivnemu delovanju na široki podlagi, da more vsak napreden pristopnik prinesiti v njo kaj dobrega, novega, koristnega, da more iti stranka z duhom časa dalje po poti napredka — ali odziva ni bilo dovoljno.

Naj si zapomnijo enkrat za vselej vsi kritikastri in oštarijski politiki, da za delo treba ljudi. Par ljudij ne zmoro vsega. — Tako je pri nas na Goriškem, tako pa tudi drugodi. Ljubljansko »Jutro« je priobčilo dne 21. novembra lani članek »Edino orožje«, kjer je govora o potrebi enotne slovenske napredne stranke. Tam pravi med drugim, da vodstvu narodno-napredne stranke noče ničesar očitati, ker ve, da si želi dela, »ali — ljudi ni, delavnih in odločnih mož v vseh slovenskih krajih, ne samo v Ljubljani«.

Res je tako! Tudi na Goriškem. Joj, »kumštini« polno, z nasveti za 5 košev vsak; takih smo imeli in jih še imamo obilo. Zabavljavec se ne manjka, delavec ni! In tisti, ki je delal in dela čez svoje mere, tisti, pa naj se imenuje tako ali tako, ki se je žrtvoval, ki se je trudil za tri, štiri, tisti ne sme računati na kako priznanje, na kako prijazno besedo: na tistega pljura vsak zaletel v oštariji in mu daje imena, za katera zasluži mazilo, katero lahko vsak sam ugane....

Politično delo je trdo, nehvaležno. Že umevno potera, da se mu izogne marsikdo, ki bi deloval le, če bi bilo vse lepo urejeno in oglašeno, brez težav in žrtv. Potem bi jih ne manjkalo. Ali dokler je tako, kakor je, ostane pot naše politike trnjeva. Kdor stopi na njo, naj bo pripravljen, da se obode.

Deželni zbor.

VIII. seja.

Včeraj, kot navadno, po 4. uri se je vršila osma seja deželnega zbora. Navzoči: zavezniki.

Pravnemu odseku so izročili predloženo spremembo dež. pravilnika, statuta za osebo dež. uradov in pravilnika o potni-nah in dminah. — Sprejme se resolucija, tičoč se vpisovanja javne imovine v zem-ljiške knjige. — Odseku se odda predlog dež. odbora o ustanovitvi gospodinskih šol na deželni kmetijski šoli. Za revne obiskovake se daje na razpolago 3000 K. — Sprejme se resolucija, ki se tiče oškodovanja občin za vpravljanje poslov pre-nešenega delokroga. — Peta točka je bi-la: »Zeleznica: Gorica-Brda-Cedad. Poročevalec prof. Berbuč. Poročilo so odst-pili teh. žel. odseku. Zahteva se, naj vla-da uvede avtomobilno vožnjo. — Na dnevnem redu je bilo potem poročilo dež. odbora glede deležbe dež. zalog pri usta-novitvi avstr. društva za domačo obrt. Potem prezidava državnega mosta čez Sočo pri Zagraju in obnovitev dež. pri-spevka za porušenje hiš pri zagrajskem mostu. — Zalog za nujne potrebne na-prave, Vodni čuvaj. —

Sledile so obnovitve in podaljšanja raznih podpor. Nato poročila o raznih ra-čunskih sklepih od točke 25. do 72.

Poslanec Marinič je interpeliral radi dveh še ne razpisanih ustanov pok. dvor-rega svetnika Urbančiča.

Prihodnja seja bo v ponedeljek 12. t. m.

Domače vesti.

Oseba vest. — Inž. gozd. eleve g. Josip Kenda, sedaj službujoč v Klani v Istri, je imenovan za gozd. asistenta.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju je došlo od 7. jan. do 1. febr. t. l. darov 177 K. Med darovalci čitamo z Goriškega: dr. Drag. Treo, od-vetnik 20 K, županstvo Ajdovščina 10 K, Anton Jakončič, veleposestnik v Gorici 2 K.

Društveni odbor se toplo zahvaljuje vsem plemenitim darovalcem in opozarja, da je tekoče šolsko leto razdelil med di-jake že 2815 K, prejel pa na podporah le 2626 K 06 v. Dotakniti se je moral, da ne odbije prepotrebnih prošilcev, razpoložni-ne iz preteklega leta, ki pa bo tudi kmalu pošla. Prosimo torej nadaljnih podpor. Darove sprejema: Dr. Stanko Lapojnc, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju 1, Bräunerstrasse 10, društveni blagajnik.

Inženir je postal g. Ovido Oulič, član in nekdanji predsednik »Kluba slov. teh-nikov v Pragi«. Dne 3. t. m. je na češki tehniki v Pragi napravil z odliko drugi državni izpit iz strojnega inženirstva. Ča-stitamo!

Smrtna kosa. — V Gorici je umrl gos-pod Franc Repič, star 57 let. Pogreb je bil danes popoldne. Preostali naše so-zalje!

V Ljubljani je umrl znani zdravnik dr. Ljudevit Jenko, ustanovitelj in predsednik ruskega kružka v Ljubljani. Pokojni dr. Jenko zapušča sina Ljudevita, ki je zdrav-nik v Ajdovščini, profesorico hčerko Ani-co in zdravnico Elo, poročeno Groyer v Opatiji. Znana je tudi vdova g. dr. Jenko-ta gospa Terezija, ki je vrla propagatorica učenja ruskega jezika. Ko se je bil svoj čas ustanovil v Gorici ruski kružek, je bila navzoča na ustanovnem občnem zboru. — Dr. Jenko je bil specialist za očesne bolezni.

Za Kociánov koncert vlada zanimanje tudi v neslovenskih krogih, zlasti aristokratskih. — Ker pa nastopi z dvema točkama tudi mešani zbor P. in gl. dru-štvo, moramo vse izvršujoče člane prav resno in nujno opozoriti, da čim prej od tega zbora lahko z vso pravico zahtevamo tako popolnega izvajanja, da bo tudi njihov na-stop vreden Kociána in v čast goriškim Slovencem. — Čujemo pa, da se marsikdo ne zaveda važnosti tega nastopa; zato pri-pevskih vajah nikdar ni polnega števila pevcev in pevk. Pravijo, da jih je bila že komaj polovica. Danes manjkajo jedni, drugi drugi! — Umeje se, da v takih raz-merah ni mogoč tak nastop, ki bi bil zares v čast in ponos goriškim Slovencem. Ape-lujemo na vse sodelujoče člane, naj se za-vedajo dolžnosti, katero so dolžni Kociánu in narodni časti: Njihovo peje mora stati na višku umetnosti! — Nekdo.

Venček G. S. M. — S plesnim venč-kom v Trgovskem Domu v soboto 3. t. m. je zaključila G. S. M. svoje lepo vspele plesne vaje kar najlepše. Dvorana sijajno okrašena, vdeležba nad vse zadovoljiva.

zabava prisrčna in neprišljena, kakor vedno na prireditvah G. S. M. K temu ji moramo le častitati, predvsem pa njenemu odboru z dr. Marušičem na čelu. — Natančnejše poročilo sledi.

Zahvala. — Odbor goriške podružnice S. P. D. se najprisrčneje zahvaljuje vsem p. n. damam in gospodom, ki so s svojim sodelovanjem omogočili ves sijajni uspeh planinskega plesja. Dela je bilo, čež glavno že v pripravi in še več na večer sam bodisi v »Hladem breznu«, kjer se je dobilo kavo, čaj, mleko, skuto, slaščice in kjerje, ali v »Triglavskem domu«, kjer je bila pripravljena vinarna, ali v Zlatorogovem vrtu, kjer so bile na prodaj planike in druge cvetlice, nadalje zvoniki in plesni planinski odpustki, ali pa v muzeju, ki je kazal planinsko opremljeno kmečko sobo. Zlasti sodelujoče gospe so neutrudno izvrševale prevzeto delo, tako gospa Anderwaldova, dr. Dorčičeva, Kopačeva, dr. Pretnarjeva, Spinčičeva, dr. Stepančičeva in Vazzazova, — le g.čne Dekleva, Koršičeva, Pirjevčeva in Posegovca. Med gospodov so krepko pomagali zlasti gg. Bajec, Bucik, Drufovka, Fabčič, Koren, Savnik (planinski Janez), dr. Sket, Štrekelj in Udovč. Posebno zahvalo je odbor dolžan tudi domači planinski godbi z žage, o kateri je bil čuti splošen glas priznanja, potem »Slov. Čitalnici« za društvene prostore in pa prireditelje krasne kmečke ohceti. Pozabiti se pa tudi ne sme skritih sodelovalcev pri planinski sliki na odru. Vsem p. n. obiskovalcem tega plesa pa kliče odbor: na svidenje pri prihodnji planinski prireditvi! Odbor.

Železnice za goriške Slovence gradijo v našem delavnem deželni zboru. Zgradili so zopet enkrat železniško črto od Sv. Lucije do Kobarida in potegnili so jo do Trbiža; zgradili so črto do kranjske meje proti Idriji; podaljšali so Vipavsko železnico; zgradili so štajersko in še iz Sežane do Opčin. Komodno se bodo vozili klerikaleci pri — prihodnjih deželno-zborskih volitvah po deželi. Kar po železnici na vse strani. In tudi v Brda!

O, v deželnem zboru je lahko graditi železnice; po zemlji pa se izpejše pač ona iz Gorice v Červinjan in iz Ronkov v Tržič. Za druge pa: spetta cavallo Sodimo, da naše ljudstvo pozna že zadostno deželnozborske farbarje ter ne verjame nič njihovim železniškim načrtom. Prej nego se ti izvedejo, bomo letali v Brda in na Kras in v Gore v aeroplanih!

Kaj mislijo o Haecklu učenjaki? Na to vprašanje navaja v »Gorici« s 27. jan. neimenovan pisatelj za odgovor neke besede, ki jih je »približno« izrekel vseučiliški profesor dvorni svetnik L. Graff. Pisatelj navaja Graffove besede med narekovanji (uščesci) in ti naj bodo menda priče za istinitost, kajti pisatelj sam noče biti porok za nje — ker se ni podpisal. To je gotovo nekaj smelnjivega. Vsebinsko navedenih besed potrjuje sam v vsakem, ki stvar pozna podrobneje. Prof. Graff se je namreč — glasom neimenovanca — izjavil, da je Haeckel »nekaj mnogo storil za vedo, toda to je bilo takrat, ko se je strogo držal le svoje stroke; zadnje čase se je vrgel na filozofska razmišljanja, tam pa ni doma« itd. Istina je namreč, in prof. Graff brez dvojbe to istino dobro pozna, da je Haeckel začel znanstveno delovati l. 1862; že leta 1863. pa je v svojem govoru na zborovanju prirodoslovcev izrekel tisti bistvene širše ideje, ki jim je zvest ostal ves čas svojega delovanja. O resnici tega pričajo — ne naše besede — nego tiskana Haecklova dela. Torej se pač ni zmotil prof. Graff, — pač pa — pisatelj v »Gorici«, ki je Graffove besede v dočori ali v slabi veči pomotno navedel, češ, da je treba razlikovati med veljavnostjo Haecklove prve dobe, ko je bil zoolog, in ničvednostjo poznejše filozofske dobe.

Ker je pa prof. Graff pisatelj v »Gorici« merodajna oseba v sodbi o Haecklu kot »eden najuglednejših zoologov«, nam bodi dovoljeno, da se tudi mi sklicemo nanj in sicer ravno v tisti zadevi, katero so Haecklovi natolčevalci zadnje tedne hoteli izkoristiti v »Gorici«. Ta zadeva je tista Haecklova »goljufija«, ki mu jo je dokazal učenjak Brass. — kakor pravi neimenovanec v »Gorici«.

Meseca februarja 1909. so namreč podali večaki nemških in avstrijskih vseučilišč izjavo, ki se je moremo na tem mestu le dotakniti, ker se v podrobnosti ne spuščamo. Izjava pravi: »Die unterzeich-

neten Professoren der Anatomie und Zoologie ... erklären hiemit, dass sie ... den von Brass ... gegen Haeckel geführten Kampf aufs schärfste verurteilen ... Sledi 46 podpisov in med temi je tudi — o jo! — podpis prof. L. Graffa!

Ta izjava je natismjena v brošuri: Schmidt, Haeckels Embryonenbilder, Frankfurt, 1909 (Stane 1 K 20 h), ki jo tolo p. poročamo vsem, ki se za to stvar zanimajo.

Besede, ki jih je prof. Graff podpisal, očitno nasprotujejo mnenju, za katero ga hoče neimenovanec v »Gorici« zlorabiti. Misli si moramo, da neimenovanec ali Graffa nikoli slišal ni, ali pa je tako malo inteligenten, da ga ni prav umel, ali pa je njegove besede vedoma premenil ali jim hotel dati drug smisel.

Naj si bo tako ali tako, neimenovani avtor podlistka v »Gorici« s 27. jan. je ravno dovolj jasno dokazal, da zasluži le prav dvojilivo verodostojnost in da se bržkone poslužuje mojstersko tistih znanih sredstev klerikalizma pod krinko resničnosti — zakrivati resnico, in zagovarjati neresnico.

Vlom na kolodvoru drž. železnice v Gorici. — Ponoči dne 1. t. m. je neki pomožni uradnik državne železnice vlomil v urad, kjer se nahaja blagajna in odnesel precejšnjo svoto denarja in vrednostnih listin. Vlom je izvršil skozi okno in potem odprl vse, zapahel pri oknu in zlezel v notranje prostore.

Kljub temu, da je letel sum na dotičnega, se mu ni moglo dokazati, da bi bil on izvršil vlom in radi tega se ga ni aretiralo koj drugi dan. Po natančnih dokazih sta aretirala tega elegantnega gospoda-vlomilca v nedeljo zjutraj ob 2. uri gg. stražmojstra Pahor in Ozebek.

Sneg v Gorici. — V nedeljo popoldne je začelo snežiti. Lepo počasi je padal, zvečer ga je bilo vse polno; snežilo je ponoči na ponedeljek, zlasti proti jutru in ko so Goričani vstali, so videli, da je Gorica, avstrijska Nizza, pod snegom. Padlo ga je precej, toliko snega ni bilo v Gorici že od leta 1887. Takrat je snežilo meseca marca od 15.—19. Po tem času ni bilo toliko snega do 5. febr. t. l. — Sneg leži po ulicah in strehah. Zasnežena je cela Goriška. Včeraj popoldne ni mogel voziti tramvaj. Opoldne šele se je preril skozi sneg in popoldne je mogel zopet redno voziti. Videli smo včeraj zjutraj sani po Gorici. O. Tosi se je peljal prvi. Sani na gor. ulicah se ne vidi vsako desetletje. — Snega so se prav razveselili razni mali in veliki razpisaženci, kepe so letele okoli, čisto tudi na ljudi, ki so šli čisto mirno svojo pot in niso pričakovali, da bodo v Gorici okepani. Tudi policija je morala posvariti koga pred kepanjem. Na Goriščeku so včeraj ponoči postavili spomenik iz snega Zoruttiju. — Živina trpi, ker z vozovi težko vozi po snegu. — Vreme kaže na dež. — Velik sneg v Gorici, katerega pomnilo tudi dobro, je bil o sv. Andreju 1879. Takrat je trajal še cel januar. — Goriški magistrat je ukazal hišnim gospodarjem, da morajo zjutraj snažiti pred hišami ter spraviti sneg proč. — V mestnem proračunu je bila leto za letom tudi postavka za kidanje snega, ali slednjič so jo odpravili; treba pa bode zopet postaviti tudi sneg v proračun.

Telovadno društvo »Sokol« in podružnica Ciril-Methodove družbe v Podgori vabita na plesni venček, ki se vrši v soboto, dne 10. t. m. ob 8¹/₂ uri zvečer v dvorani g. Breganta. Vstopnina; za osebo 2 K, dame proste. K obilni udeležbi vabita odbora.

Velike zamude so imeli včeraj vlaki vsled snežnih zametov. Ajdovska železnica dopoldne sploh ni mogla prisopihati v Gorico. Prvi vlak na južni železnici je prišel v Gorico okoli 11. dop. Tudi z italijanske strani dotle ni bilo vlakov. Po državni železnici iz Trsta je prišel prvi vlak tudi šele proti 11., na črti Gorica-Jesenice so bile velike zamude.

Oderuštvo. — V Sežani so prišli, kakor že znano, na sled velikemu oderuštvu. V ospredju stoji notarski uradnik Rabec, ki je posodil nekemu kmetu 500 K proti 10% za en mesec. Denar je kmiet zapravil. Prosil je P. Š., naj mu pomaga. »Pomagalo« se mu je s tem, da je dobil pri E. Š. 200 K posojila na menico, glasečo na 400, dospevajočo v 24 urah. Obresti: 36000 odstotkov! Neverjetno. Slično je oškodovanih še okoli 20 kmetov. Da je kaj

takega mogoče! — Pač žalostna slika s kmetov: tako zapravljanje, tako oderuštvo!

Izgubljeno in najdeno. — Na večer pred planinskim plesom (v sredo) je bil na galeriji v Trg. domu najden pokrovček srebrne žepne ure in pa majhen mošnjiček z nekaj denarjem in malim ključkom. Oboje hrani načelnik podružnice.

Sokolski vesnik.

»Sokol« na Gradišču je imel svoj tretji redni občni zbor. Za starostjo je izvoljen br. Jožef Kerševan, krojač; enoglasno. Podstarosta br. Ciril Znidarčič, tajnik br. Viktor Kerševan, blagajnik br. Ivan Kerševan, načelnik br. Venčeslav Vodopivec. Odborniki: br. Konstantin Černe, br. Jožef Černe; namestniki br. Andrej I. Znidarčič, br. Ernest Skomina. Preglednika računov br. Alojzij Kerševan, gostl. br. Alojzij Štubelj gostilničar. Delegata sta izvoljena: br. Jožef Kerševan, br. Anton F. Kerševan. Obenem gre za hivala starosti, podstarosti in blagajniku iz Prvačine, da so se udeležili občnega zbora.

Žveza narodnih društev.

Braino in pevsko društvo »Napredek« v Gor. Vrtojbi sklicuje s tem svoj redni letni občni zbor dne 11. februarja t. l. ob 3 in pol uri pop. v prostorih gosp. Ivana Batističa s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev novega odbora. 5. Razni predlogi. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor. — Se opomni, da ako ne doide zadostno število udov ob določeni uri, se vrši občni zbor pol ure potem pri vsakem številu udov.

Politični pregled.

Štajerski deželni zbor je odgođen. Ko so naznanili slovenski klerikaleci, da niso pri volji odnehati z obstrukcijo, je bil deželni zbor odgođen. »Slov. klub« je oddal tem povodom proglas na slov. prebivalstvo, v katerem pojasnjuje postopanje slov. poslancev.

Vojna med Turčijo in Italijo.

Nov spor.

Med Italijo in Francijo je nastal nov spor. Francoska železniška družba »Compagnie du Chemin de fer Hodeida Sanaa«, ki zida železnico med Hodeido in Sanaa, je dobila 27. januarja od laške vlade ukaz, da mora v teku petih dni vsa dela ustaviti, ker hočejo laške ladje ta del arabskega obrežja, ki je v turški oblasti, blokirati. Ker ni družba tega roka držala, so laške ladje železniške naprave, dela, sploh vso naselbino porušile. Naselbina je popolnoma uničena, 40 Francozov, med njimi 12 inženirjev je brez strehe, družba sama pa ima škodo okoli 12 milijonov frankov.

Francosko čusopisje zahteva, da naj pošlje Francija nemudoma bojne ladje v Rdeče morje.

Razno.

Na Derno so naskočili Turki in Arabci pa so bili odbiti po italijanskih poročilih. — General Caneva, poveljnik Tripolisa, se je vrnil v Rim. Zakaj se je vrnil, se ugiba. Vladni krogi molčijo.

Razne vesti.

Akad. društvo »Slovenija« na Dunaju priredi svoj februarjski občni zbor v sredo, 7. t. m. zvečer ob 8. v restavraciji »Zum Magistrat« 1. Lichtenfelsgasse 3 (poleg rotovža). Gostje dobrodošli.

Smrt 139 letnega starca. — Na svojem posestvu v Dorohtolu (Bukovina) je umrl posestnik Mihal Ciornodol v starosti 139 let. Njegova žena mu je umrla pred 70 leti. Imela sta 18 otrok, od katerih je samo en sin živ.

Bogati cigani. — Župan v Kečkemetu je dal dovoljenje neki ciganski tolpi, obstoječi iz 23 članov, da se tam naseli. Po izpovedbi njihovega voditelja so prepotovali ves svet in skoro vsak član govori šest do devet jezikov. Gotovine in draguljev imajo za več nego milijon kron.

Iz aeronavtike. — Francoski aviatik Maguette je padel z aeroplanom ter obležal mrtev. — Zrakoplov Zeppelin namestila v kratkem času pripluti na Dunaj.

Parnik zgorel. — Liverpoolski parobrod »Consolze« je zgorel na odprtem morju. Moštvo je rešil drug parobrod.

21 športnih nesreč. — Z Dunaja poročajo, da je bilo 4. t. m. 21 nesreč; zahteval jih je šport s skiji in bob-sleigh. Zlomljenih je več nog in rok, eden se je smrtnonevarno pobil.

»Scherlock Holmes detektivske povesti« izhajajo prvič v slovensčini po izvornem angleškem rokopisu od Conon Dogiesa, kakor kaže oglas. Ta izdaja se razlikuje od raznih drugih, popačenih izdaj.

Dajte na 4. strani.

Mali oglasi.

Najmanjša pristanbina stane 60 vin. Ako je oglas obsejalni se računa na vsako besedo 3 vin. Najpripravnost inseriranja na trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih se dotika (in celo v mestu) ni bilo na posna, kar nikjer ne vidiš, škoda ni majhna.

Prodaja razno pohištvo radi prenositve. Med tem je mnogo jako lepoga in starinskega. Zgledati se je v Vln. Municipio št. 17.

Prodaja dve vili z obsežnima vrtoma. — Natančneje se izve pri Jos. Deklevu, Via Municipio št. 1.

Došla so dvokolesa

francoskega sistema

Altena

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze ljubeznivega sočutja ob smrti moje nepozabne soproge in podaritev krasnih vencev se najsrčneje zahvaljujem.

GORICA, dne 6. svečana 1912.

Anton Fras.

Danksagung.

Für die vielen Beweise liebevoller Teilnahme an dem Hinscheiden meiner unvergesslichen Gattin und die schönen Blumenspenden sage ich meinen herzlichsten Dank.

GÖRZ, den 6. Februar 1912.

Anton Fras.

Občinski posredovalni uradi.

(Dolge.)

§ 28.

Iz zaupnikov občine sestavljeni posredovalni urad je pristojen, da poskuša sprave v zadevah razžaljenja časti po sledečih določilih: Ako imata zasebni obtožitelj in obdolženec svoje bivališče v okolišju istega posredovalnega urada in ako ima posredovalni urad pravico, da poskuša sprave v zadevah razžaljenja časti, more se začeti postopanje radi prestopkov zoper varnost časti po §§ 487 do 497 k. z. pri sodnji še-le, ako je bil spravi poskus v posredovalnem uradu brezuspešen. Ako se o tem ne predloži potrdilo, ko se vloži zasebna obtožba, odstopiti se mora tožba uradnim potom pristojnemu posredovalnemu uradu, da poskuša pravo. To določilo se ne uporablja:

1. ako se je storilo kaznivo dejanje z vsebino tiskovine;

2. ako je žaljenec ali žaljitelj aktivna vojaška, domobranska ali orožniška oseba (člen II. § 1. zakona z dne 27. februarja 1907 drž. zak. št. 59).

Ako je ustanovljenih v ozemlju iste občine več posredovalnih uradov, ki so pristojni, da vrše poskuse sprave za vse občinsko ozemlje (§ 1. odstavek 3), more poskušati spravo tisti posredovalni urad, v čigar okolišju ima obdolženec svoj dom ali bivališče. Ako je pristojnih več posredovalnih uradov, vrši poskus posredovalni urad, ki se mu je najprej predložila zadeva.

§ 29.

K spravnemu poskusu se morata povabiti ovaditelj in obdolženec. Stranke se pri tej obravnavi ne morejo dati zastopati po pooblaščenih.

Obravnava se sme predložiti le s pritrditvijo obeh strank.

Spravni poskus se smatra kot brezuspešen tudi, ako izostane od pravne obravnave ovaditelj ali obdolženec.

Ako se ne doseže poravnava, ali ako ne pride ena izmed strank k spravi obravnavi, mora posredovalni urad to okoliščino v treh dneh s pismeno izdajo potrditi.

Ta izdaja mora obsegati:

a) imena strank;

b) napovedbo časa in kraja storjenega prestopka;

c) dan, katerega se je zahtevala uvedba pravne obravnave;

d) dan, katerega se je v resnici vršila pravna obravnava, ali na katerega se je brezuspešno določila.

Ako je sodišče odstopilo tožbo posredovalnemu uradu, da vrši spravi poskus mora posredovalni urad, ako je spravi poskus brezuspešen, vrniti tožbo s pismeno potrditvijo te okoliščine sodnji tekom treh dni. Pod lit. c) oznamenjene navedbe časa se ne sprejmejo v izdajo (§ 2. člena II. zakona z dne 27. februarja 1907. drž. zak. št. 59).

(Konec.)

Književnost.

Veda: Leto II. Vsebine prve številke: B. V.: Zimski dnevi v Peterburgu. Ferd. Seidl: Mehanika duševnega delovanja. (Dolge prih.) Dragotin Lončar dr.: Adolf Fischhof. Milko Brezigar Dr.: Konjunktura, kriza in depresija. + Josip Vošnjak

Dr.: Južnoslovanski spomini. The Slave Scholar: Angleška knjiga o južnih Slovanih. Gradivo. Ivan Prijatelj Dr.: Iz življenja kranjskega literata. Pregledi in referati: Država in družba. — Pravo. — B. V.: Radić: Savremena ustavnost. — B. V.: Kelsen: Hauptprobleme der Staatsrechtslehre. — Narodno gospodarstvo. — V. K.: Socijalopolitični pregled. — Zgodovina. — V. K.: Kos, Gradivo k zgodovini Slovencev. — Politična zgodovina. — B. V.: Češka politika. — A. O.: Michels, Russland als Vormacht. — Dokumenti. — B. V.: Iz dnevnika Crispia. — V. K.: Spomini socialistinje. — Pregled revij. — B. V. Revue des sciences politiques. — Kultura. — J. A. Glonar: Slovensko slovstvo. — I. H. Z.: VII. razstava. — Kidrič: Časopis pro moderni filozofii. — Prirodoslovje. Slovstvo. — Ferd. Seidl: B. Baehler, Kemija. Hinterlechner: Herle, Kemija. — Publicistika in polemika. — Bogumil Vošnjak: Odgovori I.

»Veda« izhaja tekom vsakega drugega meseca ter stane na leto 8 K (v obrokih primerno), za dijake (katerim se pa obroki ne dovoljujejo) 5 K, posam. zvezki 170 K.

Slovenska žena. — Glasilo slovenskih žen. Letnik I. Številka I. V Ljubljani 15. jan. 1912. Vsebine: Slika gospe Franje dr. Tavčarjeve. 1. Slovenska žena. 2. Alice Salomon: Pregled ženskega gibanja v preteklem letu 1910/11. 3. A. Aškerc: Natalija. 4. Uta: Jadrnice. 5. Kmetamarija: Nekaj besed. 6. Vera V. Sabška kraljica francoske revolucije. 7. Mara Tavčarjeva: Oj barčica. 8. Mara Tavčarjeva: Zdravilo. 9. Mara Tavčarjeva: Čarovna roža. 10. Marica Milč: Papirnate vrečice

v kalinji. 11. Slovensko žensko gibanje. 12. Ženski študij. 13. Ženski poklici. 14. Žene v javnosti. 15. Razni paberki. 16. In-serati.

»Slovenska žena« izhaja v zvezkih po enkrat na mesec in sicer 15. dne vsakega meseca ter stane na leto 8 K, za učiteljice in dijakinje 6 K, za vse neavstrijske dežele pa 10 K. Posamezni zvezki se dobivajo po 70 v.

Izdajateljica, lastnica in urednica: Marica Šega. Uredništvo in upravništvo v Spodnji Šiški št. 208.

Odvetniška pisarna

Dr. Frana Brncić-a in

Dr. Mateja Pretner-ja

v Trstu ulica Nuova št. 13/II.

sprejme izurjenega

stenografa - strojepisca

veščega slovensko - nemškega jezika.

Nastop službe takoj.

Pogodba po dogovoru.

»Goriška ljudska posojilnica«

vplena zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst.) — Telefon št. 79.
Račun polne hranilnice št. 837.315.

Na obnem zboru dne 23. aprila 1911. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Brezplačni hišni hranilniki.

Posojila se dajejo zadrugnikom na vknjižbo po 5 1/2 %, na varčino ali zastave in na menjice po 6 %.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1909. s 6 %.

Stanje 31. dec. 1910.: Zadrugnikov 1886 z deleži v znesku 73.642 kron. — Hranilne vloge: 1.423.351 26. Posojila: 1.488.919 —. — Rezervni zaklad: 4.267.44. — Vrednost hiš: 372.096 66.

Za one, ki trpijo na želodcu!

Vsem onim, ki so si nakopali kako želodčno bolezen s prehlajenjem ali s preobremenjenjem želodca, z zaužitjem slabih, za prebavo težkih, premrzlih ali prevročih jedi ali z nezmerilnim življenjem kakor: želodčni katar, krče v želodcu, bolečine v želodcu, težava pri zaužitju, se priporoča tem potom dobro domače sredstvo, čegar blagodejni vpliv se je preiskusil že več let. In to je

Hubert Ullrich-ovo želiščno vino.

To želiščno vino je izdelano iz izvrstnih, zdravilnih želišč in iz vina ter ojači in oživi prebavni organ človeka. Želiščno vino odstrani nerednosti pri prebavljanju in pospešuje tvoritev zdrave krvi.

S pravočasno porabo se udnosijo želodčne bolezni že v kalu. Zato se ne sme obotavljati pri uporabi. Simptomi, kakor: glavobolji, kolcanje, zganje, napihnjenost, bljvanje, ki se pojavljajo pri starih želodčnih boleznih, pojenjajo večkrat po par požirkih tega vina.

Zaprte in njega slabe posledice, kakor kolika, utripanje, srca, slabo spanje, kakor tudi nabiranje krvi v jetrah, v slezeni in hemoroidne bolezni se odstranijo z želiščnim vinom. Želiščno vino odstrani neuporabljivost in vse nepotrebne stvari iz želodca in črevesa tem, da pospešuje stol.

Suho in blede obličje, pomanjkanje krvi,

slabost so po navadi posledice slabe prebave, pomanjkljive krvotvoritve in bolnega stanja jeter. Osebe, ki nimajo teka, so nervozno oslajljene in ozlovoljene. Trpijo na glavobolu, so brez sna, hiraajo in trpijo. Želiščno vino daje oslajljenemu življenju novo moč. Želiščno vino povzdiže tek, pospeši prebavo in hrano, oživi premembo snovi, pospeši tvoritev krvi, pomiri razdražene živce in vsi stvari novo veselje do življenja. Mnoga priznavanja in zahvale spričujejo to.

Želiščno vino se dobi v steklenicah po 3 in 4 K v lekarnah sledečih krajev: Gorica, Kormir, Gradišče, Romans, Ajel, Campolongo, Ronke, Tržič, Ajdovščina, Gor. Idrija, Tolmin, Kanal, Čedad, Videm, Palma, Červinjan, Og. ej, Fiumičel, Gradež, Sezana, Vipava, Postojna, Trst, Milje itd., kakor tudi v vseh drugih manjših in večjih krajih Goriško-Gradišanske v lekarnah.

Tudi razpošiljajo lekarne v Gorici želiščno vino po originalnih cenah v vse kraje Avstro-Ogrske.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahtevajte izrecno

Hubert Ullrich-ovo želiščno vino.

Moje želiščno vino ni nobeno tajno sredstvo; njegove sestavine so: vino malaga 450.0, vinski strklijaj 100.0, glicerina 100.0, črno vino 240.0, sok jerebika 150.0, črešnjev sok 320.0, aniz, razne rastlinske korenine itd. Te sestavine se zmešajo

Prijatelj, ali te ne zebe?

Dragi moj, mene ne!

Kako to? — To je jako enostavno.

Moja soproga mi skuha vsak dan izvrstno juho in dobro meso, ki je kupuje pri našem mesarju

Andreju Frandolič

v ulici Treh Kraljev (Via Tre Rè) t. 15
pri kavarn »Dogana«.

V tej mesnici se dobi zmiraj razna divjačina, izvrstno pitana perutnina in prašičje meso vseh vrst.

Na željo g. odjemalcev pošilja meso tudi na dom.

Varstvena znamka: »Anker«
Bismont. Capsici comp.

Adomestek za

Anker Pain-Expeller

Je povsod priznано kot najboljšo sredstvo proti prehlajenju itd. Za ceno 80 vin., K 140 in 2— se dobi po vseh lekarnah. Pri nakupu tega, tako priljubljenega domačega zdravila, se je posluževati le originalnih steklenic v skatljah z našo varstveno znamko »Anker«, ker le tako je zagotovljeno, da je izdelek pravi.

Dr. RICHTERJEVA LEKARNA
pri »Alašem levu« v Pragi
Isabetsgasse št. 5 nova.
Osnovno razpošiljanje.

Sloveče detektivske povesti Sherlock Holmesove izhajajo

Dobivajo se v založni knjigarni Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani kakor tudi v vseh drugih knjigarnah.

POZOR!

POZOR!